

УДК 159.9:351.74(477)

Валерій Васильович СОКУРЕНКО,

*начальник Головного управління Національної поліції в Харківській області,
доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;*

 <https://orcid.org/0000-0001-8923-5639>

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОГО ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Зазначено, що формування особистості сучасного поліцейського потребує комплексного підходу та ґрунтового аналізу існуючого стану профорієнтаційної роботи та відбору кандидатів на службу в органи поліції; системи підготовки кадрів для Національної поліції та системи післядипломної освіти.

Професію поліцейського слід розглядати як одну з найбільш соціально значущих в умовах сучасного правового розвитку України. Формування самостійного, відповідального, вмотивованого поліцейського, здатного до активного включення у професійну ризиконебезпечну діяльність, є запорукою забезпечення законності й правопорядку у державі. Саме тому питання професійного становлення особистості сучасного поліцейського слід розглядати як один із пріоритетних напрямків розвитку Національної поліції України. Виконання цих завдань базується на засадах гуманізації, що актуалізує проблеми особистісного та професійного самовизначення. Визначальною характеристикою поліцейських сучасності стає гармонійне поєднання компетентності, відповідальності, високого професіоналізму й особистої зрілості.

Нагальні проблеми формування особистості працівників Національної поліції України як носіїв нової ідеології сервісної функції потребують комплексного підходу та ґрунтового аналізу особливостей:

- профорієнтаційної роботи та відбору кандидатів на службу в органи поліції;
- системи підготовки кадрів для Національної поліції та професійного навчання у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання;
- системи перепідготовки, підвищення кваліфікації та службової підготовки працівників поліції.

Важливою складовою формування правоохоронця нового типу є орієнтація молоді на службу в поліції. Так, до основних проблемних питань профорієнтаційної діяльності слід віднести:

- відсутність єдиної системи профорієнтаційної роботи в школі щодо ознайомлення учнів із різними видами професій, в тому числі поліцейського профілю, та умовами правильного її вибору;
- недостатній рівень обізнаності населення щодо наявного суспільного професійного запиту;

- низький рівень взаємодії між суб'єктами та об'єктами профорієнтації; зниження рівня привабливості для сучасної молоді вітчизняних ЗВО;
- відсутність індивідуального, диференційованого та поетапного підходу до кожної особистості під час професійного вибору;
- недостатня інформованість молоді про особливостей різних спеціальностей поліцейського спрямування; недостатній рівень використання можливостей ЗМІ для адекватного висвітлення різних аспектів поліцейської діяльності;
- недосконалість процесу відбору кандидатів на навчання до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання та ін.

Тобто питання ефективної професійної орієнтації молоді набувають важливого значення та повинні розглядатися як підґрунтя розвитку фахівця у професійному середовищі.

Стосовно системи підготовки кадрів для Національної поліції взагалі та професійного навчання у закладах вищої освіти із специфічними умовами зокрема слід звернути увагу на такі нагальні питання:

- при формуванні освітніх програм підготовки кадрів для Національної поліції необхідно враховувати відповідність освітніх компонентів результатам навчання та компетентностям, що, у свою чергу, тісно пов'язане із таким показником, як якість освіти;
- приділення належної уваги професійно-психологічному супроводженню професійного становлення курсантів під час навчання в межах ЗВО (зменшення адаптаційного навантаження на першому курсі навчання, профілактика криз професійного становлення, підготовка до освоєння соціальної ролі поліцейського після закінчення навчання у профільному вузі);
- підвищення якості теоретичної та практичної складових навчання як однієї із умов набуття професійних компетентностей, що відповідають встановленим кваліфікаційними характеристиками посад працівників Національної поліції.

Як зазначають фахівці, до тих пір, поки система освіти МВС України не буде забезпечена ефективними моделями підготовки поліцейських кадрів, зберігатиметься небезпека розвитку у курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання компетентностей, що не відповідатимуть кваліфікаційним вимогам щодо посад працівників Національної поліції.

Також слід наголосити, що існуюча система перепідготовки, підвищення кваліфікації та службової підготовки працівників поліції також потребує належної уваги як з боку змістовної, так і організаційно-методичної складової. Додільним, на наш погляд є:

- перегляд існуючих підходів щодо тематичних планів підвищення кваліфікації та службової підготовки (недостатність розгляду нагальних

проблем та усунення прогалин у тій чи іншій складовій професійної компетентності; невідповідність змісту підготовки та практичного запити; недостатність залучення фахівців різних підрозділів та служб для проведення занять та ін.);

– здійснення належного професійно-психологічного супроводження професійного розвитку поліцейського (попередження виникнення криз професійного становлення, моніторинг причин звільнення з посади та зниження показників діяльності, запобіганням проблемам адаптації молодих працівників до умов професійного середовища та ін.).

Отже, вирішення питань формування особистості сучасного поліцейського потребує комплексного та системного підходу з урахуванням специфіки зазначених складових, основою якого повинна стати відповідність професійних стандартів стандартам освітнім задля розвитку належних професійних компетентностей..

Список бібліографічних посилань

1. Мілорадова Н. Е. Проблемні питання профорієнтації та професійного відбору кандидатів на службу в органи Національної поліції України. *Право і безпека*. 2018. № 3 (70). С. 27–34.

2. Пугач В. О. Кваліфікація та компетентності в системі підготовки кадрів для Національної поліції // Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. наук. пр. за матеріалами III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 24 трав. 2018 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С. 29–32. URL: http://www.univd.edu.ua/general/publishing/konf/24_05_2018/pdf/5.pdf (дата звернення: 20.02.2020).

3. Сокурєнко В. В. Психологічне забезпечення службової діяльності поліцейських // Бочаровські читання : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 25-річчю підготовки психологів у Харків. нац. ун-ті внутр. справ (м. Харків, 15 квіт. 2018 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С. 249–253.

4. Швець Д. В. Формування особистості поліцейського в умовах вищої професійної освіти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2018. Вип. 49, т. 2. С. 90–93.

Отримано 24.02.2020

